

Što odgađaju odgode od škole

Renata Kubelka, defektologinja savjetnica
Dječji vrtić Špansko, Zagreb

Ako mislimo da teškoća ograničava sudjelovanje u nastavi, je li ograničavanje prava na prisutnost jedino rješenje?

Kraj je još jedne pedagoške godine i pretpostavljam da većina vas koji radite u uvjetima inkuzije u vrtićima, kao i ja uostalom, razmišlja o tome kako što kvalitetnije osigurati podršku za rad na dobrobit vrtićke djece i cjelokupne zajednice. Već prva pomisao na djecu s utjecajnijim teškoćama dovodi me do razmišljanja o sve većem broju odgode upisa u školu. Više nije rijetko da se odgode izdaju i po drugi put, iako objektivno nema konkretnih pokazatelja da će donošenje odgode značajno utjecati na razvojni proces djeteta. Nije mi želja problematizirati rješenja za odgodu upisa u prvi razred. Želja mi je govoriti o mom stručnom iskustvu kad je u pitanju prijelaz djece s utjecajnijim posebnim potrebama iz vrtića u školu, osobito ako se radi o prijelazu iz redovitog vrtića u posebnu školu. Kao stručnjak i osoba razmišljam o djeci koja su godinama polazila vrtić s djecom iz kvarta, odlazila na njihove rođendane, susretala se s njima u kvartovskom parku i sl. Ne znam što mislite o tome koliko vas je odrastanje u kvartu odredilo, ali mi-

slim da, gdje god bili, rado susrećete drage poznanike iz kvarta. Razmišljam o tome koliko će djeca odlazeći u posebne škole imati prilike obnavljati iskustva svoje pripadnosti kvartu i zajednici. Hoće li sačuvati prijateljstva iz vrtića i koje su im mogućnosti sklapanja novih prijateljstava s vršnjacima iz parka i lokalne škole. Zato nastojim u suradnji s roditeljima koji su zainteresirani istražiti mogućnosti da taj prijelaz, ako se ne može u potpunosti realizirati unutar redovitog sustava, ipak uključi neki oblik suradnje s lokalnom školom, lokalnom knjižnicom ili eventualno sportskim klubom u kvartu. Možda vam se ovo posljednje i ne čini realno, ali uključivanje djece s višestrukim teškoćama u kraće rekreativne programe poput škole klizanja u dječjem vrtiću Špansko pokazalo se kao iznimno pozitivno iskustvo. Ovom prilikom iskazujem zahvalnost na kvalitetnoj suradnji i Zagrebačkom klizačkom savezu. Nerado razmišljam o tome da svaka stepenica u vertikalni obrazovanja sve teže odolijeva nesretnoj premisi da nemamo uvjeta za

inkluziju. Nerado razmišljam i o tome koliko djece s utjecajnim posebnim potrebama u rujnu neće ući u razrede s prijateljima iz vrtića. Oni koji ostaju u vrtiću, bit će u novim grupama s novim odgajateljicama i na sve to prilagodit će se da bi sljedeće godine otišli opet u novu grupu u razredu ukoliko ne stigne i drugo rješenje o odgodi od škole. Pitam se koliko smo uporni u razvijanju modela parcijalne inkluzije za djecu s višestrukim teškoćama u redovitom odgojno-obrazovnom sustavu. Ako mislimo da teškoća ograničava sudjelovanje u nastavi, je li ograničavanje prava na prisutnost jedino rješenje? Ponukana raspravom s obiteljskim znancima iznimnog akademskog statusa o pravu na sudjelovanje djece s utjecajnim teškoćama, osobito kad se radi o djeci s velikim teškoćama samoregulacije ponašanja i ometajućih motoričkih impulsa usmjerenih na drugu djecu, pitam se zašto je naša kultura toliko sklona krajnostima kad je istina uvijek na sredini? Nema govora o tome može li sustav može biti inkluzivan – sustav mora biti inkluzivan i jednako tako nema govora da je inkluzivan sustav kvalitetan, ako nema potpore. Kad smo u krajnosti koja kaže da u školi nemamo uvjeta za inkluziju, daleko smo od promišljanja o potpori i na kraju se pitam ima li odgoda upisa u prvi razred ikakve veze s tim.

naša djeca s posebnim potrebama